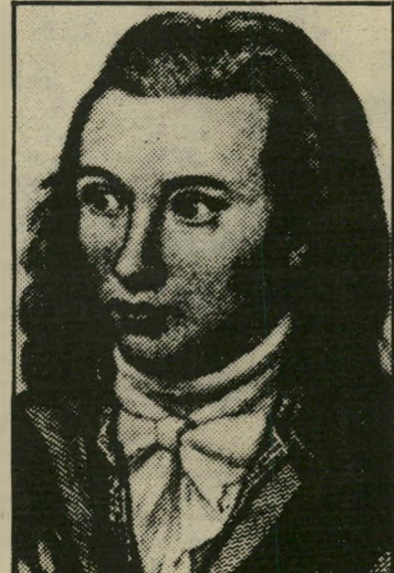

נאמר של נייר

רומנטיקה גרמנית במיטבה ★ אריק שרון כמבקר
שירה גרועה ★ על „בנו הנפיל“ של ב. מורדכי
אומרים ישנה ארץ ★ היקום על-פי אלברט איינשטיין

הסיפור אגדת ורדינה ויקינתון מתוך השוליות מסאיס, מאת נובאלים, כוחן באגדה זו את תפיסתו את הרומנטיקה של הטבע, עם כחינתו את אחרות האדם והטבע. בסיפור זה של נובאלים, אפשר לחוש את אותו איריאליזם מאגי ששורשיו בפילוסופיה הסובייקטיבית של פכטה. נובאלים מציג את הטבע ככיסוי לחייהיצר הפנימיים.

סופר נובאלים ורדינה ויקינתון

סופר את'א הוסמן עד המוות המר

כבר פתיחת הקטע מעידה על כיוונו: לפני שנים רבות, הרחק-הרחק בארץ מיורדה-השמש, חי לו איש צעיר לימים... הוא יקינתון, ובין העלמות היתה: אחת נפלאה למראה, יפה כתמונה. צבעה בצבע הדינג הבחיר... היא ורדינה. יקינתון יוצא למסע לארצות רחוקות, בעוד ורדינה מסתגרת בחדרה, עד שהוא מגיע אליה — אל הבתולה השמימית.

פרשה ספרותית מרתקת מתרחשת בחלק השני של הפרח הכחול, הלא הוא גורלו ומותו של הכורה מפאלון. בחלק זה מביא טנאי חמש יצירות, שכולן עוסקות בגורלו ובמותו של הכורה מפאלון. מקרה זה הוא מקרה נדיר, שהתרחש בשוודיה לפני 200 שנה, כאשר כורה צעיר, שנקבר במפולת מיכרה, נמצא כעבור 50 שנה, כשהוא חנוט. תגלית זו היוותה מקור השראה לסופרים ומשוררים גרמניים רבים, שעיבדו

בשנת 1811, ובה זכה אונדינה כנפשה רק אחרי שהיא נישאת לאדם ויולדת לו ילד, או כמאמר הסיפור: בתגל עלתה מגיא עלטה / לחפש את ארשרה בעולם! / בים הגדול אותו היא מצאה / ולעד לא תחזור מן הים!

אחרי שהיא מגלה תושייה, מגיעה אונדינה לנישואיה עם האביר הולדברנד, ושני בנייהווג עוברים להתגורר בעיר. האודיסאה שלהם נמשכת, כשהם עוזבים את העיר ועוברים לחיות כטירת רינגשטאטן ואחרי-כך לווינה. אונדינה נשמטת לגלי הדנובה, וליבו של הולדברנד נשבר היא חוזרת, הוא מת וניצוץ של רגש צומח בקירבה: כביתי אותו למוות! אמרה לכמה משרתי-ב... ובסוף המר: גם לאחר שנים זמנים היו תושבי הכפר נוהגים להראות את הפלג והיו דבקים בסברתם, שזוהי אונדינה האומללה, הדחוייה והמגורשת, שבדרך זו היא מחבקת עריון בורעות אוהבות את אהרליבה.

הפתיחה לרומאן היינריך פון אופטרדינגן נובאלים (פרידריך פון הארדנברג). בגלריית הדמויות, שקובצה בקובץ זה, מופיעות דמויות המחפשות אושר, שלמות ושייכות בתוך עולם מתנכר ואכזר. סיפורי הפרח הכחול הם רק קצה קצהו של עידן ספרותי, שניתן למצוא בו מיצירותיהם של סופרים כלודביג טיק, פרידריך שלאגל, ארנים ברנהם, ג'ון סאול (ג'ון סאול פרידריך ריצ'ר) ואחרים.

המאחד את סיפורי אנתולוגיה זו הוא המיסתורין. כבר בסיפור הפתיחה אונדינה של פוקא — סיפור שהוא כנחיתת מגילת-מכאונים של הנשמה — מוצגת הרומנטיקה הגרמנית במיטבה. מושג האונדינה בא מהמיתולוגיה היוונית. המשמעות הלאטינית של אונדה היא הנוצר כשהרוח מניעה את המים. אונדינה היא אשת-מיסתורין, מעין נימפה השואפת לזכות כנשמה בזכות אהבתה לאדם. אגדה זו חוברת

תרגום
הפרח הכחול

הג קטן לספרות המתורגמת ערך המשורר ולמה טנאי בקובץ הפרח הכחול. בקובץ יפורים מאת הסופרים הגרמניים: נובאלים, ריידריך דה לה מוט פוקא, י' ו'י פון יתה, את'א הוסמן וד' פון הוסמן-סתאל. חלקו השני של הקובץ מובאת פרשת חייו ומותו של כורה צעיר מפאלון, בשוודיה, פרשה שפורסמו כמסופרים רבים בסיפורת הגרמנית. זני חלקי הפרח הכחול מאפיינים את אחד השיאים של הספרות הגרמנית הרומנטית. סיפורי-הכתרת, הפרח הכחול, הוא קטע שלמה טנאי — הפרח הכחול, סיפורים מן הרומנטיקה; הוצאת דביר; 208 עמודים כריכה קשה.

גם לימין יש משורר

לפחות, שירה, אשר אינה מבוה לחלוטין עיסוק תרבותי זה. כמעט שכחתי להזכיר מיכתב, המופיע בעמוד הראשון של קובץ זה, ובו ברכות למחבר מטעם השר בלא טיק אריאל (אריק) שרון. המאחל למחבר שנים רבות של יצירה פוריה ושאר הערות המעידות על כך שמדיום שבו נלקח

ערבי / ומחד יהא ליצירו גם ישוב עברי. / הישוב העברי יהיה מעל הכפר הערבי... יחזן, שב מייד ללבנון, ופותר את ועדת-החקירה בעניין צאכרה ושאתילא בכביה לזרות.

וכך ממשיך חזן את סימטות הסרק של מילחמת-הלבנון, שחדלו לעמוד במיבחו כלשהו של הגיון, תוך יומרה לחרוץ אותם ולכנותם

חולעי תרבות

לא אלמנים השמאל, השירה ושפיות-הרעת בישראל המוציאים, זה יותר משנה, את מרתם כנגד מילחמת לבנון. על שתי אנתולוגיות שירה המוחות נגד מילחמת לבנון, מאות שירים שפורסמו כמסופרים הספרותיים ושאר מחאות מילוליות — הגיעה סוף-סוף התשובה הספרותית מהימין.

השר אריאל שרון

ירושלים, י' סיון תשמ"ג

שלמה היקר שלום,

קבל נא את ברכתי לרגל הוצאת ספר שיריך. טוב וחשוב אחד, שיש הקמים לתת ביטוי לאומי למאבקנו למען שלום ובטחון, מול נלי התעמולה וההרס העצמי שיש המנסים להציף בהם אותנו.

מלחמת שלום הגליל, מלחמת מגן צודקת, הביאה להרס תשתית המחבלים בדרום לבנון, ולגירושם על בסיסהם ופסקדותיהם מביירות.

שום תעכלה עויינת לא תצליח לטשטש עובדה זו.

אני מאחל לך שנים רבות של יצירה פורייה.

ב ב ר כ ה

אריאל שרון

משרון טיק הביטחון, הכניס זה למיסגרת עיסוקיו גם את העיסוק בבקורת השירה. הייתי סקרן לקדוא ביקורות של שרון על השירים נגד מילחמת-לבנון, אבל בינתיים הוא מסתפק בביקורתה של שירה גרועה מאוד — שירתו של שלמה חזן, ששום יושר אינטלקטואלי" כבקשתו, אין כוחו להעניק מילת הלל אחת לתמלילי.

שירים, וזאת מבלי שניתן בחוש ראשוני לאתו גיבוש מילולי שנוגע לכנותו שירה.

אם זו התרבות הלאומית, שלה מיחל ח"כ מיכה רייפר, הרי יש לימין הישראלי בעיה. מתוך האותיות של שלמה חזן לא יצמח ביאליק. כלום לא יצמח כאן, ערף שח"כ רייסר יישחד בכסף כמה משוררים, מיקצועיים לפחות, היושבים על הגדר האידיאלוגית, והם יספקו לו,

קובץ שירים, המודפסים במכונת כתיבה תחת הכותרת שלג על ארזי הלבנון מאת שלמה חזן* הגיע באחרונה לידי. זו תשובת הימין לשירת השמאל, בעידן שאורי צבי גרינברג מת, ואין לימין משוררים אחרים.

במיכתב מטעם שלמה חזן, שליווה סיפרון זה, כתב אלי חזן, בין השאר: הכפר הינו תגובה נגדית לכל אותם פרבני שירות. אני בטוח שהפעם יהיה לך יותר ישר אינטלקטואלי כדי לבקר את הכפר בעין אובייקטיבית. ב-22 בינוי נערך ערב שירה לכבוד היסעת הכפר במיסגרת היקב, ובו אמר ח"כ מיכה רייסר: הערב נערך במיסגרת היקב מאחר שזוהי מטרתו של היקב — לטפח את התרבות הלאומית וליצור תנאים שיבדאו לפיטוחם של משוררים ספרים ואמנים לאומיים, ואולי בעוד שנים אחדות יהיה לנו ביאליק נוסף.

אלא שמהקובץ שלג על ארזי הלבנון לא יקום ביאליק נוסף, וגם לא אורי צבי גרינברג נוסף. מהקובץ שלג על ארזי הלבנון קם גראפמן נוסף.

חרויו של שלמה חזן אינם שירים, אלא כליל סימטות, הלקוח מתוך ריבירום של הנחותים יותר בין מנהיגי חירות, כבר בתשובה לכותרת לחמו של"ג, משיב חזן: ולא יהיו עוד קטיושות? / ולא נשהה עוד במיקלטיים?... הכותרת הבאה מילחמת העם, מבהירה: אין מילחמה שלהם / ומילחמה שלנו. / המילחמה היא מילחמת העם... אלא שהמחבר לא טרח להסביר לקוראיו, כיצד זה, ששרים רבים כליכך בממשלות הליכוד לא שירתו מעולם כזה"ל? את ה"שמאלניים", שכבשו עמוד חזן וליכוד את הלבנון, הוא מכנה מיעולי הבארות.

האמת היחידה הלא מחמיאה בסיפרו של חזן, היא תחת הכותרת עם ישראל, חריזה הנפתחת באנחה עם הנשען על תרבו... אנחנו עם המייסר את עצמו / בעוד העולם מלקח אותו... חזן מעניק גם בסיפרו, תחת הכותרת עוד טרם יבש הדם, חריזה לשותפי הליכוד בארץ-הארוים: עוד טרם יבש / דמ של בשר / וכבר כד ב / אמין אחי...

האידיאלוגיה של הליכוד מעבירה את תחומי חרויו של חזן מלבנון לשומרון, כחרזיה ושבו נגים לגבולם, והוא חוזר באיולתו: דיר בלום היא עוד נקדה בשומרון. / כיום ישב עם כפר * שלמה חזן — שלג על ארזי הלבנון, אין שם הוצאה; 38 עמודים (כריכה רכה).